SL

Praktični vodnik Za uporabo Uredbe o evropskem nalogu za izvršbo

http://ec.europa.eu/civiljustice/

Evropska pravosodna mreža
v civilnih in gospodarskih zadevah

Predgovor

Posamezniki in podjetja naj bi ne glede na državljanstvo lahko izvrševali svoje pravice v vseh državah članicah.

Načelo vzajemnega priznavanja je temelj pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah znotraj Unije. Uredba (ES) št. 805/2004 Evropskega parlamenta in Sveta je uvedla evropski nalog za izvršbo nespornih zahtevkov. Evropski nalog za izvršbo omogoča izvršitev sodb, sodnih poravnav in javnih listin v vseh državah članicah. Ukinja vmesne postopke („exequatur") v državi članici izvršitve.

Komisija želi, da bi bil ta praktični vodnik dober kažipot strankam, sodnikom in odvetnikom. Upam, da vam bo v pomoč in da bo tako državljanom kot tudi podjetjem koristil za boljše razumevanje Uredbe št. 805/2004.

S spoštovanjem,

Podpredsednik Evropske komisije

Jacques Barrot

Kazalo

I. Uvod: evropski pravosodni potni list 6

1. Kaj je evropski nalog za izvršbo? 7
2. Kdaj je potreben evropski nalog za izvršbo? 7
3. Alternativni načini za izvršitev sodbe, sodne poravnave ali javne listine v tujini 7
4. Za katere sodbe, sodne poravnave in javne listine je mogoče pridobiti evropski nalog za izvršbo? 8
   4.1. Časovni okvir uporabe 8
   4.2. Materialno področje uporabe 8
   4.3. Geografsko področje uporabe 8
   4.4. Različni mehanizmi za sodbe, javne listine in sodne poravnave 8

II. Evropski nalog za izvršbo za sodbe, ki se bodo izdale. 12

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo 13
   1.1. Denarni zahtevek 13
   1.2. Civilna ali gospodarska zadeva 13
   1.3. Sodba 13
   1.4. Izvršitev v drugi državi članici 14
2. Zahteve, ki morajo biti izpolnjene v času, ko se sproži postopek o glavnih dejstvih 14
   2.1. Obvezne informacije 14
   2.2. Vročitev listine o začetku postopka in vseh sodnih pozivov na sodno obravnavo 15
3. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo? 16
   3.1. Pri katerem sodišču 16
   3.2. Kako pridobiti potrdilo 16
   3.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo 16
4. Sklep o potrditvi 16

4.1. Področje uporabe . . . 16
4.2. Zahtevek je ostal nesporen . . . 16
4.3. Sodba je izvršljiva . . . 17
4.4. Pristojnost . . . 17
4.5. Dodatna preverjanja v primeru, da se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom . . . 17
4.6. Delni evropski nalog za izvršbo . . . 18
5. Možna pravna sredstva / obramba za stranke . . . 19
5.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako . . . 19
5.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo . . . 19

III. Evropski nalog za izvršbo za obstoječe sodbe . . . 22

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo? . . . 23
1.1. Denarni zahtevek . . . 23
1.2. Civilna ali gospodarska zadeva . . . 23
1.3. Sodba . . . 23
1.4. Izvršitev v drugi državi članici . . . 24
2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo? . . . 24
2.1. Pri katerem sodišču . . . 24
2.2. Kako pridobiti potrdilo . . . 24
2.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo . . . 24
3. Sklep o potrditvi . . . 24
3.1. Področje uporabe . . . 24
3.2. Zahtevek je ostal nesporen . . . 25
3.3. Sodba je izvršljiva . . . 25
3.4. Pristojnost . . . 25
3.5. Dodatna preverjanja v primeru, da se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom . . . 25
3.6. Delni evropski nalog za izvršbo . . . 28
4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke . . . 28
4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako . . . 28

4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo . . . 29

IV. Javne listine . . . 32

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo? . . . 33
1.1. Denarni zahtevek . . . 33
1.2. Civilna ali gospodarska zadeva . . . 33
1.3. Javna listina. . . . 33
1.4. Izvršitev v drugi državi članici . . . 34
2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?. . . . 34
2.1. Pri katerem organu . . . 34
2.2. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo. . . . 34
3. Sklep o potrditvi . . . 34
3.1. Področje uporabe . . . 35
3.2. Javna listina je izvršljiva . . . 35
3.3. Delni evropski nalog za izvršbo . . . 35
4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke . . . 35
4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako . . . 35
4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo . . . 36

V. Sodne poravnave . . . 38

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo? . . . 39
1.1. Denarni zahtevek . . . 39
1.2. Civilna ali gospodarska zadeva . . . 39
1.3. Sodna poravnava . . . 39
1.4. Izvršitev v drugi državi članici . . . 40
2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?. . . . 40
2.1. Pri katerem sodišču . . . 40
2.2. Kako pridobiti potrdilo . . . 40
2.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo. . . . 40

3. Sklep o potrditvi 40
3.1. Področje uporabe 40
3.2. Sodna poravnava je izvršljiva 41
3.3. Delni evropski nalog za izvršbo 41
4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke 41
4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako 41
4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo 41

VI. Izvršitev sodbe, javne listine ali sodne poravnave, potrjene kot evropski nalog za izvršbo 44

1. Pristojno sodišče ali organ 45
2. Dokumenti, ki jih mora predložiti tožnik 45
3. Izvršilni organi 45
4. Omejitve izvršitve 46

Priloga 1: Matrica odločanja za sodišče 48
Priloga 2: Pregled postopka EEO 50

I. Uvod: evropski pravosodni potni list

1. Kaj je evropski nalog za izvršbo?

Evropski nalog za izvršbo je potrdilo, ki spremlja sodbo, sodno poravnavo ali javno listino in omogoča tej sodbi, poravnavi ali listini, da prosto kroži po Evropski uniji. To potrdilo pomeni „evropski pravosodni potni list“ za odločbe, poravnave in javne listine.

2. Kdaj je potreben evropski nalog za izvršbo?

Evropski nalog za izvršbo je potreben v državi članici za izvršitev izdane sodbe, sodne poravnave, ki jo je potrdilo sodišče ali je bila sklenjena pred sodiščem, ali javne listine, ki je bila sestavljena v drugi državi članici in se nanaša na nesporni zahtevek[1].

Kadar je pridobljen evropski nalog za izvršbo, ni treba pridobiti razglasitve izvršljivosti v državi članici, kjer se zahteva izvršitev sodbe, sodne poravnave ali javne listine.

[1] Sodbo o nespornem zahtevku je mogoče dobiti s civilnimi postopki, predvidenimi v nacionalni zakonodaji. Treba pa je omeniti, da bo od 12. decembra 2008 mogoče uporabiti enoten postopek, določen v Uredbi (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog (UL L 399, 30.12.2006, str. 1). Če je pridobljen evropski plačilni nalog, je ta nalog samodejno izvršljiv, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti ali potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo. Poleg tega je sodba glede zahtevka, manjšega od 2 000 EUR, ki je izdana v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti (glej Uredbo (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, UL L 199, 31.7.2007, str. 1), prav tako samodejno izvršljiva, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti ali potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo.

3. Alternativni načini za izvršitev sodbe, sodne poravnave ali javne listine v tujini

Na ravni Skupnosti obstajata dva načina uveljavljanja izvršitve sodbe, sodne poravnave ali javne listine v tujini. Upnik, ki zahteva izvršitev sodbe, sodne poravnave ali javne listine v tujini, lahko izbere:

- bodisi, da pridobi evropski nalog za izvršbo v državi članici, kjer je bila sodba, sodna poravnava ali javna listina izdana/sestavljena,
- bodisi, da pridobi razglasitev izvršljivosti v državi članici, kjer se zahteva izvršitev, na podlagi postopka exequatur, ki ga določa Uredba (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah („Bruselj I“)[2].

Ko upnik izbira med obema različnima načinoma uveljavljanja izvršitve v tujini, mora upoštevati, da mu evropski nalog za izvršbo omogoča hitro in učinkovito izvršitev brez vključevanja sodišč v državi članici izvršitve z zamudnimi in dragimi formalnostmi, ki so povezane z razglasitvijo izvršljivosti na podlagi postopka exequatur po Uredbi (ES) št. 44/2001. Po drugi strani se mora zavedati, da se lahko evropski nalog za izvršbo dobi samo za nesporne zahtevke in da se tak nalog izda samo, če so izpolnjeni določeni pogoji.

[2] UL L 12, 16.1.2001, str. 1.

4. Za katere sodbe, sodne poravnave in javne listine je mogoče pridobiti evropski nalog za izvršbo?

4.1. Časovni okvir uporabe

Evropski nalog za izvršbo se lahko dobi za izdane sodbe, potrjene ali sklenjene sodne poravnave in javne listine, sestavljene po 21. januarju 2005, v primeru Bolgarije in Romunije pa po 1. januarju 2007.

4.2. Materialno področje uporabe

Sodba, sodna poravnava ali javna listina, ki se potrjuje kot evropski nalog za izvršbo, se mora nanašati na nesporni denarni zahtevek v civilni ali gospodarski zadevi. To lahko vključuje preživninske obveznosti.

4.3. Geografsko področje uporabe

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se lahko pridobi za sodbe, sodne poravnave in javne listine, izdane, sklenjene, potrjene ali sestavljene pred sodiščem ali pristojnim organom v vseh državah članicah Evropske unije z izjemo Danske.

4.4. Različni mehanizmi za sodbe, javne listine in sodne poravnave

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se izda na zahtevo upnika. Postopek za pridobitev evropskega naloga za izvršbo se razlikuje glede na to, ali se potrdilo zahteva v zvezi

- s sodbo, ki bo izdana (lahko greste neposredno na točko II spodaj);
- s sodbo, ki je bila že izrečena (lahko greste neposredno na točko III spodaj);
- z javno listino (lahko greste neposredno na točko IV spodaj);
- s sodno poravnavo (lahko greste neposredno na točko V spodaj).

Postopki, opisani v točkah II in III spodaj, se smiselno uporabljajo tudi za odločbe, izdane o pravnih sredstvih zoper sodbe, sodne poravnave ali javne listine, ki se potrdijo kot evropski nalogi za izvršbo (glej člen 3(2)).

Izvršitev sodb, javnih listin in sodnih poravnav, ki so potrjene kot evropski nalogi za izvršbo, je obravnavano v točki VI spodaj.

Pojem „civilne ali gospodarske zadeve“

Evropsko sodišče je dosledno trdilo, da je izrazu „civilne in gospodarske zadeve“ treba dati avtonomen pomen, izpeljan iz ciljev in programa zakonodaje Skupnosti in splošnih načel, na katerih temeljijo nacionalni pravni sistemi kot celota (C-29/76 LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG proti Eurocontrol, Recueil 1976, str. 1541). Sodišče je menilo, da sta pri odločanju, ali je spor civilne in gospodarske narave ali ne, pomembna dva elementa:

- predmet spora in
- narava odnosa med vpletenimi strankami.

Zlasti glede tožb, ki vključujejo javni organ, se je Sodišče opredelilo, da zadeva ni „civilna ali gospodarska“, če se nanaša na spor med javnim organom in zasebno osebo, kadar je prvi ukrepal na podlagi svoje pristojnosti. Sodišče zato razlikuje med acta iure imperii, ki so izključeni iz pojma „civilnih ali gospodarskih zadev“, in acta iure gestionis, ki so nasprotno vključeni v ta pojem. Razlikovanje med acta iure imperii in acta iure gestionis v praksi ni vedno preprosto. Sodna praksa Sodišča daje naslednje smernice.

V zadevi Eurocontrol je Sodišče presodilo, da zahtevek javnega organa, oblikovan z mednarodno pogodbo o izterjavi pristojbin za uporabo opreme in storitev od zasebne stranke, če je bila taka uporaba obvezna in so bile pristojbine enostransko določene, ni civilna ali gospodarska zadeva.

V zadevi Rüffer (C-814/79 Nizozemska proti Rüffer; Recueil 1980, str. 3807) je Sodišče presodilo, da se zahtevek javnega organa, ki je tožil lastnika ladje za izterjavo stroškov, nastalih med odstranitvijo razbitin, ne more uveljavljati kot civilna ali gospodarska zadeva.

V zadevi Sonntag (Zadeva C-172/91, Recueil 1993, str. I-1963) je Sodišče nasprotno presodilo, da je civilna tožba za nadomestilo za škodo posameznika, ki izhaja iz kaznivega dejanja, civilne narave. Vendar je taka tožba zunaj področja uporabe termina „civilne ali gospodarske zadeve“, kjer se mora avtor škode upoštevati kot javni organ, ki je ukrepal na podlagi svoje pristojnosti (v tem primeru se ni štelo, da bi učitelj, ki je nadzoroval učence, spadal v opredelitev „izvajanja pristojnosti javnega organa“).

V zadevi Gemeente Steenbergen (Zadeva C-271/00, Recueil 2002, str. I-10489), je Sodišče presodilo, da pojem „civilnih zadev“ zajema tožbo v okviru regresne pravice, s katero javni organ terja od osebe, za katero velja zasebno pravo, vračilo zneskov, ki jih je izplačal kot

socialno pomoč ločenemu zakonskemu partnerju in otroku te osebe pod pogojem, da podlago in podrobna pravila, ki se nanašajo na vložitev take tožbe, urejajo splošni predpisi glede preživninskih obveznosti. Kadar tožba na podlagi regresne pravice temelji na določbah, po katerih ima javni organ lastno pristojnost po zakonu, se ne more šteti, da je bila tožba vložena v „civilnih zadevah“.

V zadevi Préservatrice foncière (Zadeva C-266/01, Recueil 2003, str. I-4867) je Sodišče presodilo, da pojem „civilne ali gospodarske zadeve“ zajema zahtevek, s katerim država od osebe, za katero velja zasebno pravo, zahteva izpolnitev zasebnopravne garancijske pogodbe, ki je bila sklenjena, da bi omogočila tretji osebi dostavo garancije, ki jo zahteva in opredeljuje ta država, kolikor pravno razmerje med upnikom in garantom po garancijski pogodbi ne vključuje izvrševanja pristojnosti s strani države, ki presegajo pristojnosti na podlagi pravil, ki se uporabljajo za razmerja med zasebniki.

V zadevi Frahuil/Assitalia (Zadeva C-265/02, Recueil 2004, str. I-1543) je bilo presojeno, da se mora šteti, da spada tožba, ki jo je na podlagi zakonite subrogacije proti uvozniku, dolžniku carinskih dajatev, vložil garant, ki je te dajatve plačal carinskim organom v okviru izvajanja garancijske pogodbe, po kateri se je zavezal, da bo carinskim organom jamčil za plačilo zadevnih dajatev špediterja, ki je prvotno dobil nalog glavnega upnika, naj plača dolg, v okvir „civilnih in gospodarskih zadev“.

Nazadnje, v zadevi Lechouritou (Zadeva C-292/05, ZOdl. 2007, str. I-1519) je Sodišče potrdilo, da odškodnina za izgubo ali škodo, ki jo povzročijo vladne čete v času vojne, ni zajeta v „civilne zadeve“. ■

II. Evropski nalog za izvršbo za sodbe, ki se bodo izdale

Upnik lahko zahteva potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo za sodbo, ki bo izdana, bodisi na začetku sodnega postopka bodisi kadar koli v času trajanja postopka. Kadar se zaprosi za nalog na začetku sodnega postopka, je možno dati zahtevo skupaj z vlogo, ki se vloži pri sodišču (npr. z dokumentom o uvedbi postopka).

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo

1.1. Denarni zahtevek

Zahtevek, ki je predmet spora, mora biti zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo (glej člen 4(2)).

1.2. Civilna ali gospodarska zadeva

- Zahtevek se mora nanašati na civilno ali gospodarsko zadevo.

  Glede pojma „civilna ali gospodarska zadeva" glej točko I.4.2 zgoraj.

- Evropski nalog za izvršbo se ne more dobiti za naslednje zadeve:
  - davčne, carinske ali upravne zadeve, kot tudi ne za odgovornost države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti („acta iure imperii");
  - status ali pravno sposobnost fizičnih oseb, premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanja;

    Priznavanje ali izvršitev teh zadev je bodisi zajeto v drugih instrumentih Skupnosti (glej na primer Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo)[3] bodisi še ni zajeto v zakonodaji Skupnosti.

  - stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

    Priznavanje in izvrševanje sodb v zadevah plačilne nesposobnosti ureja Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti[4].

  - socialno varnost;
  - in arbitražo.

    Ta zadeva trenutno ni zajeta v zakonodaji Skupnosti.

1.3. Sodba

Evropski nalog za izvršbo se lahko zahteva za sodbe, to je za vsako sodbo, ki jo je izdalo sodišče države članice, ne glede na to, kako se sodba imenuje, vključno s sklepom, odredbo, odločbo ali sklepom o izvršbi, kot tudi odmero stroškov ali izdatkov, ki jo določi sodni uradnik (glej člen 4(1)).

[3] UL L 338, 23.12.2003, str. 1.
[4] UL L 160, 30.6.2000, str. 1.

1.4. Izvršitev v drugi državi članici

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se lahko zahteva za namen izvršitve sodbe v drugi državi članici. Vendar ni treba izkazati mednarodnega elementa. Zlasti ni treba, da ima ena od strank stalno ali običajno prebivališče v tujini, niti ni potrebno, da bo izvršitev opravljena v tujini. Seveda pa bo potrdilo uporabno samo v primeru izvršitve v drugi državi članici.

2. Zahteve, ki morajo biti izpolnjene v času, ko se sproži postopek o glavnih dejstvih

Upnik, ki želi pridobiti potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo, mora zagotoviti, da so izpolnjene naslednje postopkovne zahteve. Zlasti se mora listina o začetku postopka o glavnih dejstvih vročiti dolžniku ter vsebovati določene informacije za dolžnika:

2.1. Obvezne informacije

Dolžnik mora prejeti informacije, določene v členih 16 in 17 Uredbe, to so:

2.1.1. Ustrezne informacije o zahtevku (člen 16)

Listina o začetku postopka o glavnih dejstvih mora vključevati:

- imena in naslove strank;
- znesek zahtevka;
- če se zahtevajo obresti na zahtevek, obrestno mero in obdobje, za katero se zahtevajo obresti, razen če se po zakonodaji države članice, kjer je izdana sodba, z zakonom določene obresti avtomatično dodajo glavnici;
- utemeljitev zahtevka.

2.1.2. Ustrezne informacije o postopkovnih korakih, ki so potrebni za ugovarjanje zahtevku (člen 17)

Poleg tega mora biti dolžnik obveščen o tem, katere postopkovne korake mora narediti, da bi ugovarjal zahtevku.

Te informacije so lahko vsebovane v listini o začetku postopka ali v spremni listini. Vsebovane so lahko tudi v katerem koli od poznejših sodnih pozivov na sodno obravnavo.

Te informacije morajo zajemati:

- veljavna postopkovna pravila za ugovarjanje zahtevku, vključno z rokom za ugovarjanje zahtevku v pisni obliki ali časom sodne obravnave (kakor je primerno);
- ime in naslov institucije, na katero je potrebno nasloviti odgovor ali kjer je treba biti navzoč (kakor je primerno);
- ali je zastopanje odvetnika obvezno ali ne;
- posledice odsotnosti ugovora ali izostanka navzočnosti, predvsem, kjer je primerno, možnost, da se lahko proti dolžniku izda ali izvrši sodba in odgovornost za plačilo stroškov v zvezi s sodnimi postopki.

2.2. Vročitev listine o začetku postopka in vseh sodnih pozivov na sodno obravnavo

Listino o začetku postopka in vse sodne pozive na sodno obravnavo je treba vročiti na način, ki ga priznava uredba[5]. Dovoljeni načini vročanja so opredeljeni v členih 13 in 14. Na splošno sta možni dve vrsti vročitve: bodisi vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu (člen 13) bodisi vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu (člen 14).

2.2.1. Vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu ali prejemu zastopnika dolžnika

Načini vročitve z dokazilom o dolžnikovem prejemu so opredeljeni v členu 13. Ta člen vsebuje podroben seznam teh načinov.

Sledi povzetek možnih načinov:

- osebna vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik;
- izjava pristojne osebe, ki je opravila vročitev, da je dolžnik prejel listino ali je brez pravne utemeljitve zavrnil njen sprejem;[6]
- vročitev po pošti, potrjena s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik;
- elektronska vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik.

[5] Če je treba vročitev opraviti v drugi državi članici, je treba listine poslati v navedeno drugo državo članico v skladu s pravili Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1393/2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (UL L 324, 10.12.2007, str. 79).

[6] Glej zlasti pravico do zavrnitve sprejema pisanja po členu 8 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta 1393/2007.

2.2.2. Vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu ali prejemu zastopnika dolžnika

Vročitev dolžniku se lahko opravi tudi na enega od načinov brez dokazila o prejemu, ki so določeni v členu 14. Ti načini se lahko uporabijo le, če je naslov dolžnika poznan z gotovostjo. Izključujejo vsako obliko fiktivne vročitve (npr. remise au parquet).

Sledi povzetek možnih načinov:

- vročitev na osebnem naslovu dolžnika osebam, ki živijo v istem gospodinjstvu kot dolžnik ali so tam zaposlene; v primeru samozaposlene ali pravne osebe se lahko vročitev opravi v poslovnih prostorih dolžnika osebam, ki jih zaposluje dolžnik;

  V teh primerih mora biti vročitev potrjena:

  - bodisi s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše oseba, ki ji je bila listina vročena, bodisi
  - z dokumentom, ki ga podpiše oseba, ki je opravila vročitev, z navedbo uporabljenega načina vročitve, datuma vročitve in imena osebe, ki ji je bila listina vročena, ter njenega razmerja do dolžnika.
- oddaja listine v poštni nabiralnik dolžnika ali deponiranje na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu;

  V primeru deponiranja listine na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu je treba v poštni nabiralnik dolžnika oddati pisno obvestilo o deponiranju, ki jasno označuje naravo listine kot sodne listine ali pravni učinek obvestila kot izvršitev vročitve in začetek teka rokov.

  V teh primerih mora biti vročitev potrjena z dokumentom, ki ga podpiše oseba, ki je opravila vročitev, z navedbo uporabljenega načina

vročitve, datuma vročitve in imena osebe, ki ji je bila listina vročena, ter njenega razmerja do dolžnika.

- poštna vročitev brez dokazila, kadar ima dolžnik svoj naslov v državi članici izvora;
- elektronska sredstva prenosa z avtomatsko potrditvijo oddaje, če je dolžnik to metodo vročanja izrecno sprejel vnaprej.

3. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?

3.1. Pri katerem sodišču

Zahteva za evropski nalog za izvršbo mora biti naslovljena na pristojni organ v državi članici izvora. Načeloma je to sodišče, pred katerim je bil začet postopek.

3.2. Kako pridobiti potrdilo

Zahteva mora biti vložena v skladu z nacionalnim pravom sodišča, pred katerim je bil začet postopek.

3.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo

Zahteva se lahko vloži kadar koli ob ali po začetku postopka.

4. Sklep o potrditvi

Sodišče bo za izdajo evropskega naloga za izvršbo izpolnilo standardni obrazec iz Priloge I.

Pri tem mora sodišče preveriti naslednje postavke:

4.1. Področje uporabe

Sodišče mora preveriti, da

4.1.1. se zahtevek nanaša na civilno in gospodarsko zadevo

Glej točko II.1.2 zgoraj.

4.1.2. gre pri zahtevku za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo

Glej točko II.1.1 zgoraj.

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo lahko vključuje tudi znesek stroškov v zvezi s sodnim postopkom, ki so vključeni v sodbo, če ni dolžnik med sodnim postopkom izrecno ugovarjal svoji obveznosti nositi take stroške v skladu z zakonodajo države članice izvora (glej člen 7).

4.2. Zahtevek je ostal nesporen

Zahtevek se šteje za nespornega v naslednjih primerih:

4.2.1. dolžnik se je izrecno strinjal z njim s pripoznanjem (glej člen 3(1)(a));

4.2.2. dolžnik mu med sodnim postopkom ni nikoli ugovarjal v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili na podlagi zakonodaje države članice izvora (glej člen 3(1)(b));

Če ni dolžnik nikoli ugovarjal zahtevku, mora sodišče preveriti, ali se po pravu države članice izvora njegov molk oziroma pasivnost lahko šteje za tiho pripoznanje zahtevka. Tipični primeri take situacije so zamudne sodbe ali plačilni nalogi.

4.2.3. dolžnik ni bil navzoč ali zastopan na obravnavi sodišča glede navedenega zahtevka po tem, ko je na začetku ugovarjal zahtevku med sodnim postopkom, če tako ravnanje po pravu države članice izvora pomeni tiho pripoznanje zahtevka ali dejstev, ki jih je navedel upnik (glej člen 3(1)(c)).

Ta situacija se pojavi, kadar je dolžnik sodeloval v postopku in ugovarjal zahtevku, vendar ni bil več navzoč ali zastopan na poznejši obravnavi v zvezi z zahtevkom. V tem primeru mora sodišče preveriti, ali lahko ravnanje toženca pomeni tiho pripoznanje zahtevka ali dejstev po pravu države članice izvora.

4.3. Sodba je izvršljiva

Sodba, ki naj bi bila potrjena kot evropski nalog za izvršbo, mora biti izvršljiva. Vendar se lahko potrdilo izda tudi, kadar je sodba začasno izvršljiva.

4.4. Pristojnost

4.4.1. Zavarovalne zadeve

Če se sodba, ki bo izdana, nanaša na zavarovalno zadevo, mora sodišče preveriti, da ni sodba v nasprotju s pravili o pristojnosti, določenimi v oddelku 3 poglavja II Uredbe (ES) št. 44/2001.

4.4.2. Izključna pristojnost

Če se sodba, ki bo izdana, nanaša na stvarne pravice na nepremičninah ali najem/zakup nepremičnin, nekatere zadeve prava družb, javne registre, pravice industrijske lastnine ali izvršitev sodnih odločb, za kar člen 22 Uredbe 44/2001 določa izključna pravila o pristojnosti, mora sodišče preveriti, če je sodba v skladu s temi pravili.

4.5. Dodatna preverjanja v primeru, da se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom

Če se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom, to je v primerih, opisanih v točkah 4.2.2 in 4.2.3 zgoraj, mora sodišče preveriti:

4.5.1. pristojnost

Če se sodba, ki bo izdana, nanaša na potrošniško pogodbo in je izdana proti potrošniku, mora sodišče preveriti, če ima potrošnik svoje stalno prebivališče v državi članici sodišča v smislu člena 59 Uredbe (ES) št. 44/2001.

4.5.2. minimalne standarde

Sodišče mora preveriti:

4.5.2.1. Vročitev listine o začetku postopka ali sodnih pozivov na sodno obravnavo

Vročitev dolžniku je bila opravljena v skladu s členi 13 do 15 (glej točki 2.2.1 in 2.2.2 zgoraj).

Če listina o začetku postopka ali kateri koli sodni poziv na sodno obravnavo ni bil vročen dolžniku v skladu s členom 13 ali 14, lahko sodišče kljub temu potrdi sodbo kot evropski nalog za izvršbo, če ravnanje dolžnika v sodnem postopku dokazuje, da je osebno pravočasno prejel listino, ki jo je bilo treba vročiti, da je lahko pripravil svojo obrambo (glej člen 18(2)).

4.5.2.2. Obvezna obvestitev dolžnika

Dolžnik je pravilno prejel informacije, določene v členih 16 in 17 (glej točki 2.1.1 in 2.1.2 zgoraj).

Če minimalni standardi o vročanju in obvestitvi niso bili izpolnjeni, se lahko taka neskladnost popravi in sodišče lahko izda potrdilo pod naslednjimi predpostavkami:

- sodba je bila vročena dolžniku v skladu z zahtevami na podlagi člena 13 ali 14; in
- dolžnik je imel možnost zoper sodbo vložiti pravno sredstvo preizkusa sodbe in je bil ustrezno obveščen v sodbi ali skupaj s sodbo o postopkovnih pravilih za vložitev pravnega sredstva, vključno z imenom in naslovom institucije, pri kateri se mora vložiti, in, kjer je primerno, rokom za to; in
- dolžnik zoper sodbo ni vložil pravnega sredstva v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili.

Če listina o začetku postopka ali kateri koli sodni poziv na sodno obravnavo ni bil vročen v skladu s členom 13 ali 14, lahko sodišče kljub temu izda potrdilo, če ravnanje dolžnika v sodnem postopku dokazuje, da je osebno pravočasno prejel listino, ki jo je bilo treba vročiti, da je lahko pripravil svojo obrambo.

4.5.2.3. Pravno sredstvo v izjemnih primerih (člen 19)

Država članica sodišča, ki je izdalo sodbo, mora dolžniku priznati pravico, da vloži pravno sredstvo zoper sodbo, kadar:

- je bila listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno obravnavo, vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14, in
  - vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripravo obrambe; ali
- dolžnik ni mogel ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njegove krivde.

4.6. Delni evropski nalog za izvršbo

Če samo deli sodbe, ki naj bi bila potrjena, izpolnjujejo zahteve za potrditev, kot so določene zgoraj, lahko sodišče izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo le za te dele (glej člen 8).

5. Možna pravna sredstva / obramba za stranke

5.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako

5.1.1. Če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen zaradi neskladnosti z minimalnimi standardi o vročanju (člen 18(1))

Če je sodišče zavrnilo izdajo potrdila o evropskem nalogu za izvršbo zaradi neustrezne vročitve listine o začetku postopka ali katerega koli sodnega poziva na sodno obravnavo po členu 13 ali 14 ali zaradi pomanjkljive obvestitve po členu 16 ali 17, se lahko takšno neskladnost z minimalnimi standardi popravi in tožnik lahko vloži novo vlogo za evropski nalog za izvršbo pri sodišču, ki je izdalo sodbo, če so izpolnjene naslednje predpostavke:

- sodba je bila vročena dolžniku v skladu z zahtevami na podlagi člena 13 ali 14; in
- dolžnik je imel možnost zoper sodbo vložiti pravno sredstvo preizkusa sodbe in je bil ustrezno obveščen v sodbi ali skupaj s sodbo o postopkovnih pravilih za vložitev pravnega sredstva, vključno z imenom in naslovom institucije, pri kateri se mora vložiti, in, kjer je primerno, rokom za to; in
- dolžnik zoper sodbo ni vložil pravnega sredstva v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili.

Če so te zahteve izpolnjene, lahko sodišče izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo.

5.1.2. Če je potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo zavrnjeno iz drugih razlogov

Tožnik ima dve možnosti:

- bodisi, da se pritoži na zavrnitev izdaje evropskega naloga za izvršbo, če takšna možnost obstaja po nacionalni zakonodaji,
- bodisi da si prizadeva za izvršitev sodbe v drugi državi članici po postopku exequatur iz Uredbe 44/2001.

5.1.3. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodbo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko tožnik obrne na sodišče, ki je izdalo potrdilo, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Tožnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

5.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo

Načeloma pritožba proti izdaji potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ni možna (glej člen 10(4)).

Vendar obstajajo naslednje možnosti v državi članici izvora ali v državi članici izvršitve.

5.2.1. Kaj lahko dolžnik stori v državi članici izvora

V državi članici, kjer je bila izdana sodba, lahko dolžnik stori naslednje:

5.2.1.1. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodbo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je odločalo o zahtevku, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

5.2.1.2. Če je bil evropski nalog za izvršbo očitno napačno odobren

Če je bil evropski nalog za izvršbo odobren v nasprotju z zahtevami, določenimi v Uredbi, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je odločalo o zahtevku, z zahtevo za umik evropskega naloga za izvršbo (glej člen 10(1)(b)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen umik ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

5.2.1.3. Če sodba ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena

Če sodba ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena po pravu države članice, kjer je bila izdana sodba, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je izdalo sodbo, za potrdilo o neizvršljivosti ali omejitvi izvršljivosti (glej člen 6(2)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge IV.

5.2.1.4. Pritožba zoper sodbo

Dolžnik lahko vloži pravno sredstvo zoper meritorno sodbo v skladu z nacionalnim procesnim pravom države članice, kjer je bila sodba izdana.

Če pravno sredstvo ni uspešno in je sodba v zvezi s pravnim sredstvom izvršljiva, lahko tožnik pridobi nadomestno potrdilo z uporabo standardnega obrazca iz Priloge V (glej čl. 6(3)).

5.2.1.5. Pravno sredstvo v izjemnih primerih

Dolžnik lahko vloži posebno pravno sredstvo zoper sodbo pri pristojnem sodišču države članice, kjer je bila izdana sodba, v naslednjih okoliščinah (glej člen 19(1)):

- listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno obravnavo, je bil vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14, in
  - vročitev brez krivde dolžnika ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripravo obrambe;

    ali

- dolžnik ni mogel ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njegove krivde.

To posebno pravno sredstvo mora dolžnik vložiti nemudoma.

Postopek za to pravno sredstvo je določen v nacionalnem procesnem pravu države članice, kjer je izdana sodba. Vse informacije o posebnih postopkih pravnega sredstva po členu 19 so na voljo v Evropskem pravosodnem atlasu za civilne in gospodarske zadeve (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sl.htm).

5.2.2. Kaj lahko dolžnik stori v državi članici izvršitve

Dolžnik lahko sprejme naslednje ukrepe v državi članici izvršitve, čeprav te možnosti ne morejo v državi članici izvršitve nikoli voditi v preverjanje glede vsebine sodbe ali njene potrditve kot evropski nalog za izvršbo (glej člen 21(2)).

5.2.2.1. Zavrnitev izvršitve

Dolžnik ima možnost zahtevati zavrnitev izvršitve sodbe (glej člen 21), če je sodba, potrjena kot evropski nalog za izvršbo, nezdružljiva s prejšnjo sodbo, izdano v kateri koli državi članici ali tretji državi, če:

- je prejšnja sodba temeljila na istem dejanskem stanju in je bila izdana med istimi strankami in
- če je bila prejšnja sodba izdana v državi članici izvršitve ali izpolnjuje pogoje, potrebne za priznanje v državi članici izvršitve in
- nezdružljivost ni bila in ni mogla biti upoštevana kot ugovor v sodnem postopku v državi članici izvora.

5.2.2.2. Prekinitev ali omejitev izvršitve

Dolžnik lahko zahteva prekinitev ali omejitev izvršitve sodbe v naslednjih okoliščinah (glej člen 23):

- dolžnik je vložil pravno sredstvo zoper sodbo, potrjeno kot evropski nalog za izvršbo, vključno s pravnim sredstvom v smislu člena 19, ali
- dolžnik je zahteval popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo v skladu s členom 10.

V takih primerih lahko pristojno sodišče ali organ v državi članici izvršitve:

- omeji postopek izvršitve na zaščitne ukrepe ali
- pogojuje izvršitev s predložitvijo varščine, kot jo samo določi, ali
- pod izjemnimi pogoji prekine postopek izvršitve.

III. Evropski nalog za izvršbo za obstoječe sodbe

Upnik lahko zahteva potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo tudi za sodbo, ki je že bila izdana.

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo?

1.1. Denarni zahtevek

Zahtevek, ki je bil predmet spora, mora biti zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo (glej člen 4(2)).

1.2. Civilna ali gospodarska zadeva

- Zahtevek se mora nanašati na civilno ali gospodarsko zadevo.

  Glede pojma „civilna ali gospodarska zadeva" glej točko I.4.2 zgoraj.

- Evropski nalog za izvršbo se ne more dobiti za naslednje zadeve:

  - davčne, carinske ali upravne zadeve, kot tudi ne za odgovornost države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti („acta iure imperii");

    Te zadeve niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - status ali pravno sposobnost fizičnih oseb, premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanja;

    Priznavanje in izvršitev teh zadev je bodisi zajeto v drugih instrumentih Skupnosti (glej na primer Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo)[7] bodisi še ni zajeto v zakonodaji Skupnosti.

  - stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

    Priznavanje in izvrševanje sodb v zadevah plačilne nesposobnosti ureja Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti[8].

  - socialno varnost;

    Te zadeve na splošno niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - in arbitražo.

    Ta zadeva trenutno ni zajeta v zakonodaji Skupnosti.

1.3. Sodba

Evropski nalog za izvršbo se lahko zahteva za sodbe, to je za vsako sodbo, ki jo je izdalo sodišče države članice, ne glede na to, kako se sodba imenuje, vključno s sklepom, odredbo, odločbo ali sklepom o izvršbi, kot tudi odmero stroškov ali izdatkov, ki jo določi sodni uradnik (glej člen 4(1)).

Evropski nalog za izvršbo se lahko zahteva samo za sodbe, izdane po 21. januarju 2005 (v vseh državah članicah razen Romunije in Bolgarije) ali po 1. januarju 2007 (za Romunijo in Bolgarijo).

[7] UL L 338, 23.12.2003, str. 1.
[8] UL L 160, 30.6.2000, str. 1.

1.4. Izvršitev v drugi državi članici

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se lahko zahteva za namen izvršitve sodbe v drugi državi članici. Vendar ni treba izkazati mednarodnega elementa. Zlasti ni treba, da ima ena od strank stalno ali običajno prebivališče v tujini, niti ni potrebno, da bo izvršitev opravljena v tujini. Seveda pa bo potrdilo uporabno samo v primeru izvršitve v drugi državi članici.

2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?

2.1. Pri katerem sodišču

Zahteva za evropski nalog za izvršbo mora biti naslovljena na pristojni organ v državi članici izvora. Načeloma je to sodišče, pred katerim je bil začet postopek.

2.2. Kako pridobiti potrdilo

Zahteva mora biti vložena v skladu z nacionalno zakonodajo sodišča, pred katerim je bil začet postopek.

2.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo

Zahteva se lahko vloži kadar koli potem, ko je bila sodba izdana, ob upoštevanju, da mora biti izvršljiva.

3. Sklep o potrditvi

Sodišče bo za izdajo evropskega naloga za izvršbo izpolnilo standardni obrazec iz Priloge I.

Pri tem mora sodišče preveriti naslednje postavke:

3.1. Področje uporabe

Sodišče mora preveriti, da

3.1.1. se zahtevek nanaša na civilno in gospodarsko zadevo

Glej točko III.1.2 zgoraj.

3.1.2. gre pri zahtevku za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo

Glej točko III.1.1 zgoraj.

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo lahko vključuje tudi znesek stroškov v zvezi s sodnim postopkom, ki so vključeni v sodbo, če ni dolžnik med sodnim postopkom izrecno ugovarjal svoji obveznosti nositi take stroške v skladu z zakonodajo države članice izvora (glej člen 7).

3.1.3. Datum sodbe

Če je sodba izdana v državi članici, ki ni Romunija ali Bolgarija, mora biti izdana 21. januarja 2005 ali pozneje. Če je sodba izdana v Romuniji ali Bolgariji, mora biti izdana 1. januarja 2007 ali pozneje.

3.2. Zahtevek je ostal nesporen

Zahtevek se šteje za nespornega v naslednjih primerih:

3.2.1. dolžnik se je izrecno strinjal z njim s pripoznanjem (glej člen 3(1)(a));

3.2.2. dolžnik mu med sodnim postopkom ni nikoli ugovarjal v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili na podlagi zakonodaje države članice izvora (glej člen 3(1)(b));

Če ni dolžnik nikoli ugovarjal zahtevku, mora sodišče preveriti, ali se po pravu države članice izvora njegov molk oziroma pasivnost lahko šteje za tiho pripoznanje zahtevka. Tipični primeri take situacije so zamudne sodbe ali plačilni nalogi.

3.2.3. dolžnik ni bil navzoč ali zastopan na obravnavi sodišča glede navedenega zahtevka po tem, ko je na začetku ugovarjal zahtevku med sodnim postopkom, če tako ravnanje po pravu države članice izvora pomeni tiho pripoznanje zahtevka ali dejstev, ki jih je navedel upnik (glej člen 3(1)(c)).

Ta situacija se pojavi, kadar je dolžnik sodeloval v postopku in ugovarjal zahtevku, vendar ni bil več navzoč ali zastopan na poznejši obravnavi v zvezi z zahtevkom. V tem primeru mora sodišče preveriti, ali lahko ravnanje toženca pomeni tiho pripoznanje zahtevka ali dejstev po pravu države članice izvora.

3.3. Sodba je izvršljiva

Sodba, ki naj bi bila potrjena kot evropski nalog za izvršbo, je izvršljiva. Vendar se lahko potrdilo izda tudi, kadar je sodba začasno izvršljiva.

3.4. Pristojnost

3.4.1. Zavarovalne zadeve

Če se sodba nanaša na zavarovalno zadevo, mora sodišče preveriti, da ni sodba v nasprotju s pravili o pristojnosti, določenimi v oddelku 3 poglavja II Uredbe (ES) št. 44/2001.

3.4.2. Izključna pristojnost

Če se sodba nanaša na stvarne pravice na nepremičninah ali najem/zakup nepremičnin, nekatere zadeve prava družb, javne registre, pravice industrijske lastnine ali izvršitev sodnih odločb, za kar člen 22 Uredbe 44/2001 določa izključna pravila o pristojnosti, mora sodišče preveriti, če je sodba v skladu s temi pravili.

3.5. Dodatna preverjanja v primeru, da se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom

Če se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom, to je v primerih, opisanih v točkah III.3.2.2 in III.3.2.3 zgoraj, mora sodišče preveriti:

3.5.1. pristojnost

Če se sodba nanaša na potrošniško pogodbo in je bila izdana proti potrošniku, mora sodišče preveriti, če je bila izdana v državi članici, kjer ima potrošnik/-ica svoje stalno prebivališče v smislu člena 59 Uredbe (ES) št. 44/2001.

3.5.2. minimalne standarde

Sodišče mora preveriti:

3.5.2.1. Vročitev listine o začetku postopka ali sodnih pozivov na sodno obravnavo

Listino o začetku postopka in vse sodne pozive na sodno obravnavo je bilo treba vročiti na način, ki ga priznava uredba[9]. Dovoljeni načini vročanja so opredeljeni v členih 13 in 14. Na splošno sta možni dve vrsti vročitve: bodisi vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu (člen 13) bodisi vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu (člen 14).

3.5.2.1.1. Vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu ali prejemu zastopnika dolžnika

Načini vročitve z dokazilom o dolžnikovem prejemu so opredeljeni v členu 13. Ta člen vsebuje podroben seznam teh načinov.

Sledi povzetek možnih načinov:

- osebna vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik;
- izjava pristojne osebe, ki je opravila vročitev, da je dolžnik prejel listino ali je brez pravne utemeljitve zavrnil njen sprejem;[10]
- vročitev po pošti, potrjena s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik;
- elektronska vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše dolžnik.

[9] Če je treba vročitev opraviti v drugi državi članici, je treba listine poslati v navedeno drugo državo članico v skladu s pravili Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1393/2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (UL L 324, 10.12.2007, str. 79).

[10] Glej zlasti pravico do zavrnitve sprejema pisanja po členu 8 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta 1393/2007.

3.5.2.1.2. Vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu ali prejemu zastopnika dolžnika

Vročitev dolžniku je bila lahko opravljena tudi na enega od načinov brez dokazila o prejemu, ki so določeni v členu 14. Ti načini se lahko uporabijo le, če je bil naslov dolžnika poznan z gotovostjo. Izključujejo vsako obliko fiktivne vročitve (npr. remise au parquet).

Sledi povzetek možnih načinov:

- vročitev na osebnem naslovu dolžnika osebam, ki živijo v istem gospodinjstvu kot dolžnik ali so tam zaposlene; v primeru samozaposlene ali pravne osebe se lahko vročitev opravi v poslovnih prostorih dolžnika osebam, ki jih zaposluje dolžnik;

  V teh primerih mora biti vročitev potrjena:

  - bodisi s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše oseba, ki ji je bila listina vročena, bodisi
  - z dokumentom, ki ga podpiše oseba, ki je opravila vročitev, z navedbo uporabljenega načina vročitve, datuma vročitve in imena osebe, ki ji je bila listina vročena, ter njenega razmerja do dolžnika.
- oddaja listine v poštni nabiralnik dolžnika ali deponiranje na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu;

  V primeru deponiranja listine na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu je treba v poštni nabiralnik dolžnika oddati pisno obvestilo o deponiranju, ki jasno označuje naravo listine kot sodne listine ali pravni učinek obvestila kot izvršitev vročitve in začetek teka rokov.

V teh primerih mora biti vročitev potrjena z dokumentom, ki ga podpiše oseba, ki je opravila vročitev, z navedbo uporabljenega načina vročitve, datuma vročitve in imena osebe, ki ji je bila listina vročena, ter njenega razmerja do dolžnika.

- poštna vročitev brez dokazila, kadar je imel dolžnik svoj naslov v državi članici izvora;
- elektronska sredstva prenosa z avtomatsko potrditvijo oddaje, če je dolžnik to metodo vročanja izrecno sprejel vnaprej.

Če listina o začetku postopka ali kateri koli sodni poziv na sodno obravnavo ni bil vročen dolžniku v skladu s členom 13 ali 14, lahko sodišče kljub temu potrdi sodbo kot evropski nalog za izvršbo, če ravnanje dolžnika v sodnem postopku dokazuje, da je osebno pravočasno prejel listino, ki jo je bilo treba vročiti, da je lahko pripravil svojo obrambo (glej člen 18(2)).

3.5.2.2. Obvezna obvestitev dolžnika

Dolžnik je moral prejeti informacije, določene v členih 16 in 17 Uredbe, to so:

3.5.2.2.1. Ustrezne informacije o zahtevku (člen 16)

Listina o začetku postopka o glavnih dejstvih je morala vključevati:

- imena in naslove strank;
- znesek zahtevka;
- če se zahtevajo obresti na zahtevek, obrestno mero in obdobje, za katero se zahtevajo obresti, razen če se po zakonodaji države članice, kjer je izdana sodba, z zakonom določene obresti avtomatično dodajo glavnici;
- utemeljitev zahtevka.

3.5.2.2.2. Ustrezne informacije o postopkovnih korakih, ki so potrebni za ugovarjanje zahtevku (člen 17)

Poleg tega je moral biti dolžnik obveščen o tem, katere postopkovne korake mora narediti, da bi ugovarjal zahtevku.

Te informacije so lahko vsebovane v listini o začetku postopka ali v spremni listini. Vsebovane so lahko tudi v katerem koli od poznejših sodnih pozivov na sodno obravnavo.

Te informacije morajo zajemati:

- veljavna postopkovna pravila za ugovarjanje zahtevku, vključno z rokom za ugovarjanje zahtevku v pisni obliki ali časom sodne obravnave (kakor je primerno);
- ime in naslov institucije, na katero je potrebno nasloviti odgovor ali kjer je treba biti navzoč (kakor je primerno);
- ali je zastopanje odvetnika obvezno ali ne;
- posledice odsotnosti ugovora ali izostanka navzočnosti, predvsem, kjer je primerno, možnost, da se lahko proti dolžniku izda ali izvrši sodba in odgovornost za plačilo stroškov v zvezi s sodnimi postopki.

Če listina o začetku postopka ali kateri koli sodni poziv na sodno obravnavo ni bil vročen dolžniku v skladu s členom 13 ali 14 in/ali če dolžnik ni bil obveščen v skladu s členoma 16 in 17, se takšna neskladnost z

minimalnimi standardi lahko popravi in sodišče lahko izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo pod naslednjimi predpostavkami:

- sodba je bila vročena dolžniku v skladu z zahtevami na podlagi člena 13 ali 14; in
- dolžnik je imel možnost zoper sodbo vložiti pravno sredstvo preizkusa sodbe in je bil ustrezno obveščen v sodbi ali skupaj s sodbo o postopkovnih pravilih za vložitev pravnega sredstva, vključno z imenom in naslovom institucije, pri kateri se mora vložiti, in, kjer je primerno, rokom za to; in
- dolžnik zoper sodbo ni vložil pravnega sredstva v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili.

3.5.2.3. Pravno sredstvo v izjemnih primerih (člen 19)

Zakonodaja države članice sodišča, ki je izdalo sodbo, mora dolžniku priznati pravico, da vloži pravno sredstvo zoper sodbo, kadar:

- je bila listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno obravnavo, vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14, in
  - vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripravo obrambe; ali
- dolžnik ni mogel ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njegove krivde.

3.6. Delni evropski nalog za izvršbo

Če samo deli sodbe, ki naj bi bila potrjena, izpolnjujejo zahteve za potrditev, kot so določene zgoraj, lahko sodišče izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo le za te dele (glej člen 8).

4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke

4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako

4.1.1. Če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen zaradi neskladnosti z minimalnimi standardi o vročanju (člen 18(1))

Če je sodišče zavrnilo izdajo potrdila o evropskem nalogu za izvršbo zaradi neustrezne vročitve listine o začetku postopka ali katerega koli sodnega poziva na sodno obravnavo po členu 13 ali 14 ali zaradi pomanjkljive obvestitve po členu 16 ali 17, se lahko takšno neskladnost z minimalnimi standardi popravi in tožnik lahko vloži novo vlogo za evropski nalog za izvršbo pri sodišču, ki je izdalo sodbo, če so izpolnjene naslednje predpostavke:

- sodba je bila vročena dolžniku v skladu z zahtevami na podlagi člena 13 ali 14; in
- dolžnik je imel možnost zoper sodbo vložiti pravno sredstvo preizkusa sodbe in je bil ustrezno obveščen v sodbi ali skupaj s sodbo o postopkovnih pravilih za vložitev pravnega sredstva, vključno z

imenom in naslovom institucije, pri kateri se mora vložiti, in, kjer je primerno, rokom za to; in

- dolžnik zoper sodbo ni vložil pravnega sredstva v skladu z ustreznimi postopkovnimi pravili.

Če so te zahteve izpolnjene, lahko sodišče izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo.

4.1.2. Če je potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo zavrnjeno iz drugih razlogov

Tožnik ima dve možnosti:

- bodisi, da se pritoži na zavrnitev izdaje evropskega naloga za izvršbo, če takšna možnost obstaja po nacionalni zakonodaji;
- bodisi, da si prizadeva za izvršitev sodbe v drugi državi članici po postopku exequatur iz Uredbe 44/2001.

4.1.3. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodbo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko tožnik obrne na sodišče, ki je izdalo potrdilo, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Tožnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo

Načeloma pritožba proti izdaji potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ni možna (glej člen 10(4)).

Vendar obstajajo naslednje možnosti v državi članici izvora ali v državi članici izvršitve:

4.2.1. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvora

V državi članici, kjer je bila izdana sodba, lahko dolžnik stori naslednje:

4.2.1.1. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodbo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je odločalo o zahtevku, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.2. Če je bil evropski nalog za izvršbo očitno napačno odobren

Če je bil evropski nalog za izvršbo odobren v nasprotju z zahtevami, določenimi v Uredbi, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je odločalo o zahtevku, z zahtevo za umik evropskega naloga za izvršbo (glej

člen 10(1)(b)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen umik ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.3. Če sodba ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena

Če sodba ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena po pravu države članice, kjer je bila izdana sodba, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je izdalo sodbo, za potrdilo o neizvršljivosti ali omejitvi izvršljivosti (glej člen 6(2)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge IV.

4.2.1.4. Pritožba zoper sodbo

Dolžnik lahko vloži pravno sredstvo zoper meritorno sodbo v skladu z nacionalnim procesnim pravom države članice, kjer je bila sodba izdana.

Če pravno sredstvo ni uspešno in je sodba v zvezi s pravnim sredstvom izvršljiva, lahko tožnik pridobi nadomestno potrdilo z uporabo standardnega obrazca iz Priloge V (glej člen 6(3)).

4.2.1.5. Pravno sredstvo v izjemnih primerih

Dolžnik lahko vloži posebno pravno sredstvo zoper sodbo pri pristojnem sodišču države članice, kjer je bila izdana sodba, v naslednjih okoliščinah (glej člen 19(1)):

- listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno obravnavo, je bil vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14, in
  - vročitev brez krivde dolžnika ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripravo obrambe;

    ali
- dolžnik ni mogel ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njegove krivde.

To posebno pravno sredstvo mora dolžnik vložiti nemudoma.

Postopek za to pravno sredstvo je določen v nacionalnem procesnem pravu države članice, kjer je bila izdana sodba. Vse informacije o posebnih postopkih pravnega sredstva po členu 19 so na voljo v Evropskem pravosodnem atlasu za civilne in gospodarske zadeve (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sl.htm).

4.2.2. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvršitve

Dolžnik lahko sprejme naslednje ukrepe v državi članici izvršitve, čeprav te možnosti ne morejo v državi članici izvršitve nikoli voditi v preverjanje glede vsebine sodbe ali njene potrditve kot evropski nalog za izvršbo (glej člen 21(2)).

4.2.2.1. Zavrnitev izvršitve

Dolžnik ima možnost zahtevati zavrnitev izvršitve sodbe (glej člen 21), če je sodba, potrjena kot evropski nalog za izvršbo, nezdružljiva s prejšnjo sodbo, izdano v kateri koli državi članici ali tretji državi, če:

- je prejšnja sodba temeljila na istem dejanskem stanju in je bila izdana med istimi strankami in
- če je bila prejšnja sodba izdana v državi članici izvršitve ali izpolnjuje pogoje, potrebne za priznanje v državi članici izvršitve in
- nezdružljivost ni bila in ni mogla biti upoštevana kot ugovor v sodnem postopku v državi članici izvora.

4.2.2.2. Prekinitev ali omejitev izvršitve

Dolžnik lahko zahteva prekinitev ali omejitev izvršitve sodbe v naslednjih okoliščinah (glej člen 23):

- dolžnik je vložil pravno sredstvo zoper sodbo, potrjeno kot evropski nalog za izvršbo, vključno s pravnim sredstvom v smislu člena 19, ali
- dolžnik je zahteval popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo v skladu s členom 10.

V takih primerih lahko pristojno sodišče ali organ v državi članici izvršitve:

- omeji postopek izvršitve na zaščitne ukrepe ali
- pogojuje izvršitev s predložitvijo varščine, kot jo samo določi, ali
- pod izjemnimi pogoji prekine postopek izvršitve.

IV. Javne listine

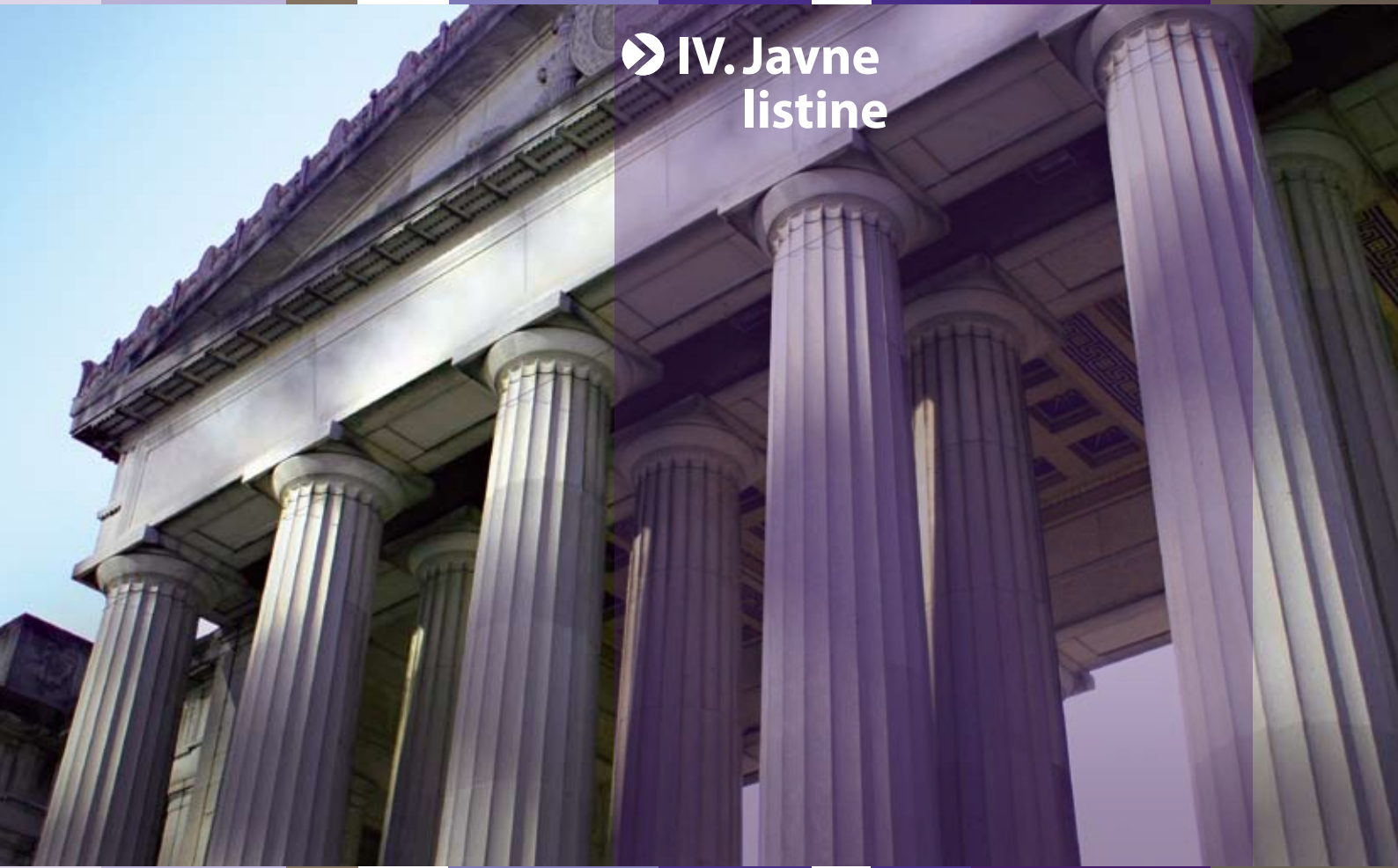

Evropski nalog za izvršbo se lahko dobi tudi za izvršitev v državi članici javne listine, sestavljene v drugi državi članici.

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo?

1.1. Denarni zahtevek

Zahtevek, ki je predmet javne listine, mora biti zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo (glej člen 4(2)).

1.2. Civilna ali gospodarska zadeva

- Zahtevek se mora nanašati na civilno ali gospodarsko zadevo.

  Glede pojma „civilna ali gospodarska zadeva" glej točko I.4.2 zgoraj.

- Evropski nalog za izvršbo se ne more dobiti za naslednje zadeve:
  - davčne, carinske ali upravne zadeve, kot tudi ne za odgovornost države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti („acta iure imperii");

    Te zadeve niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - status ali pravno sposobnost fizičnih oseb, premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanja;

    Priznavanje in izvršitev teh zadev je bodisi zajeto v drugih instrumentih Skupnosti (glej na primer Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo)[11] bodisi še ni zajeto v zakonodaji Skupnosti.

  - stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

    Priznavanje in izvrševanje sodb v zadevah plačilne nesposobnosti ureja Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti[12].

  - socialno varnost;

    Te zadeve na splošno niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - in arbitražo.

    Ta zadeva trenutno ni zajeta v zakonodaji Skupnosti.

1.3. Javna listina

Javna listina je (glej člen 4(3)):

- listina, ki je bila uradno sestavljena ali overjena kot javna listina in katere pristnost:
  - se nanaša na podpis in vsebino listine; in

[11] UL L 338, 23.12.2003, str. 1.
[12] UL L 160, 30.6.2000, str. 1.

- je potrdil javni organ ali drugi organ, ki ga je za ta namen pooblastila država članica izvora[13];

  ali

- dogovor v zvezi s preživninskimi obveznostmi, sklenjen z upravnimi organi ali potrjen z njihove strani[14].

V zvezi z vsebino ali obliko listine ni nobenih dodatnih zahtev, da se lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo. Zlasti ni treba, da je v listini sami omenjeno, da bo krožila kot evropski nalog za izvršbo.

1.4. Izvršitev v drugi državi članici

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se lahko zahteva za namen izvršitve javne listine v drugi državi članici. Vendar ni treba izkazati mednarodnega elementa. Zlasti ni treba, da ima ena od strank stalno ali običajno prebivališče v tujini, niti ni potrebno, da bo izvršitev opravljena v tujini. Seveda pa bo potrdilo uporabno samo v primeru izvršitve v drugi državi članici.

[13] Javna listina zajema notarske listine, kot so poznane v naslednjih državah članicah: Belgija, Bolgarija, Češka republika, Nemčija, Estonija, Grčija, Španija, Francija, Italija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovenija, Slovaška in Škotska v Združenem kraljestvu.

[14] Ta točka se nanaša na dogovore glede preživninskih obveznosti, sklenjene s švedskimi in finskimi odbori za socialno varnost ali potrjene z njihove strani.

2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?

2.1. Pri katerem organu

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se mora zahtevati pri pristojnih organih v državah članicah, kjer je bila listina sestavljena. V nekaterih državah članicah je pristojni organ za izdajo potrdila notar, ki je sestavil listino, ali njihova predstavniška organizacija (npr. v Avstriji, Belgiji, Franciji, Nemčiji, Grčiji, Italiji, Litvi, Luksemburgu in Španiji). V drugih državah članicah je pristojni organ sodišče (npr. na Nizozemskem, v Slovaški, Madžarski, Poljski, Češki republiki).

Seznam pristojnih organov je mogoče najti v Evropskem pravosodnem atlasu (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sl.htm).

2.2. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo

Za evropski nalog za izvršbo se lahko zaprosi v času, ko se sestavlja javna listina, ali kadar koli pozneje.

3. Sklep o potrditvi

Pristojni organ bo za izdajo evropskega naloga za izvršbo izpolnil standardni obrazec iz Priloge III k Uredbi.

Pri tem mora pristojni organ preveriti naslednje postavke:

3.1. Področje uporabe

Pristojni organ mora preveriti, da

3.1.1. se zahtevek nanaša na civilno in gospodarsko zadevo

Glej točko IV.1.2 zgoraj.

3.1.2. gre pri zahtevku za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo

Glej točko IV.1.1 zgoraj.

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo lahko vključuje tudi znesek stroškov v zvezi s sestavljanjem listine, ki so vključeni v listino (glej člen 7).

3.1.3. Datum javne listine

Če je bila javna listina sestavljena pred pristojnim organom v državi članici, ki ni Romunija ali Bolgarija, je morala biti sestavljena 21. januarja 2005 ali pozneje. Če je bila listina sestavljena v Romuniji ali Bolgariji, je morala biti sestavljena 1. januarja 2007 ali pozneje.

3.2. Javna listina je izvršljiva

Javna listina, ki naj bi bila potrjena kot evropski nalog za izvršbo, mora biti izvršljiva.

3.3. Delni evropski nalog za izvršbo

Če samo deli javne listine, ki naj bi bila potrjena, izpolnjujejo zahteve za potrditev, kot so določene zgoraj, lahko pristojni organ izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo le za te dele (glej člen 8).

4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke

4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako

4.1.1. Če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen

Tožnik ima dve možnosti:

- bodisi, da se pritoži na zavrnitev izdaje evropskega naloga za izvršbo, če takšna možnost obstaja po nacionalni zakonodaji;
- bodisi, da si prizadeva za izvršitev javne listine v drugi državi članici po postopku exequatur iz Uredbe 44/2001.

4.1.2. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med javno listino in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko tožnik obrne na pristojni organ v državi članici izvora z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Tožnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem

je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo

Načeloma pritožba proti izdaji potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ni možna (glej člen 10(4)).

Vendar obstajajo naslednje možnosti v državi članici izvora ali v državi članici izvršitve:

4.2.1. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvora

V državi članici, kjer je bila sestavljena javna listina, lahko dolžnik stori naslednje:

4.2.1.1. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med javno listino in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko dolžnik obrne na pristojni organ z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.2. Če je bil evropski nalog za izvršbo očitno napačno odobren

Če je bil evropski nalog za izvršbo odobren v nasprotju z zahtevami, določenimi v Uredbi, se lahko dolžnik obrne na pristojni organ v državi članici izvora z zahtevo za umik evropskega naloga za izvršbo (glej člen 10(1)(b)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen umik ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.3. Če javna listina ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena

Če javna listina ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena po pravu države članice, kjer je bila javna listina sestavljena, se lahko dolžnik obrne na pristojni organ za potrdilo o neizvršljivosti ali omejitvi izvršljivosti (glej člen 6(2)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge IV.

4.2.2. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvršitve

Dolžnik lahko stori naslednje v državi članici izvršitve:[15]

[15] Treba je poudariti, da člen 25(3) ne izvzema uporabe člena 21(2) v smislu izvršitve javnih listin.

4.2.2.1. Prekinitev ali omejitev izvršitve

Dolžnik lahko zahteva prekinitev ali omejitev izvršitve javne listine v naslednjih okoliščinah (glej člen 23):

- dolžnik je vložil pravno sredstvo zoper listino, potrjeno kot evropski nalog za izvršbo, ali
- dolžnik je zahteval popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo v skladu s členom 10.

V takih primerih lahko pristojno sodišče ali organ v državi članici izvršitve:

- omeji postopek izvršitve na zaščitne ukrepe ali
- pogojuje izvršitev s predložitvijo varščine, kot jo samo določi, ali
- pod izjemnimi pogoji prekine postopek izvršitve.

V. Sodne poravnave

Upnik lahko zahteva potrdilo o evropskem nalogu za sodno poravnavo.

1. V katerih primerih lahko upnik zahteva evropski nalog za izvršbo?

1.1. Denarni zahtevek

Zahtevek, ki je predmet poravnave, mora biti zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo (glej člen 4(2)).

1.2. Civilna ali gospodarska zadeva

- Zahtevek se mora nanašati na civilno ali gospodarsko zadevo.

  Glede pojma „civilna ali gospodarska zadeva“ glej točko I.4.2 zgoraj.

- Evropski nalog za izvršbo se ne more dobiti za naslednje zadeve:
  - davčne, carinske ali upravne zadeve, kot tudi ne za odgovornost države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti („acta iure imperii“);

    Te zadeve niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - status ali pravno sposobnost fizičnih oseb, premoženjska razmerja iz zakonske zveze, oporoke in dedovanja;

    Priznavanje in izvršitev teh zadev je bodisi zajeto v drugih instrumentih Skupnosti (glej na primer Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo)[16] bodisi še ni zajeto v zakonodaji Skupnosti.

  - stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

    Priznavanje in izvrševanje sodb v zadevah plačilne nesposobnosti ureja Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti[17].

  - socialno varnost;

    Te zadeve na splošno niso zajete v členu 65 Pogodbe ES.

  - in arbitražo.

    Ta zadeva trenutno ni zajeta v zakonodaji Skupnosti.

1.3. Sodna poravnava

Evropski nalog za izvršbo se lahko zahteva za sodne poravnave, to je za poravnavo, ki jo je potrdilo sodišče ali je bila sklenjena na sodišču (glej člen 3(1)(a) in člen 24).

Evropski nalog za izvršbo se lahko zahteva samo za sodne poravnave, potrjene ali sklenjene 21. januarja 2005 ali pozneje (v vseh državah članicah razen Romunije in Bolgarije) ali po 1. januarju 2007 (za Romunijo in Bolgarijo).

[16] UL L 338, 23.12.2003, str. 1.
[17] UL L 160, 30.6.2000, str. 1.

1.4. Izvršitev v drugi državi članici

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se lahko zahteva za namen izvršitve sodne poravnave v drugi državi članici. Vendar ni treba izkazati mednarodnega elementa. Zlasti ni treba, da ima ena od strank stalno ali običajno prebivališče v tujini, niti ni potrebno, da bo izvršitev opravljena v tujini. Seveda pa bo potrdilo uporabno samo v primeru izvršitve v drugi državi članici.

2. Kako in kdaj zahtevati evropski nalog za izvršbo?

2.1. Pri katerem sodišču

Zahteva za evropski nalog za izvršbo mora biti naslovljena na sodišče, ki je potrdilo sodno poravnavo ali na katerem je bila sklenjena.

2.2. Kako pridobiti potrdilo

Zahteva mora biti vložena v skladu z nacionalno zakonodajo sodišča, ki je prejelo vlogo.

2.3. Kdaj se lahko zaprosi za evropski nalog za izvršbo

Zahteva se lahko vloži kadar koli med sodnim postopkom ali po potrditvi oziroma sklenitvi sodne poravnave.

3. Sklep o potrditvi

Sodišče bo za izdajo evropskega naloga za izvršbo izpolnilo standardni obrazec iz Priloge II k Uredbi.

Pri tem mora sodišče preveriti naslednje postavke:

3.1. Področje uporabe

Sodišče mora preveriti, da

3.1.1. se zahtevek nanaša na civilno in gospodarsko zadevo

Glej točko V.1.2 zgoraj.

3.1.2. gre pri zahtevku za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo

Glej točko V.1.1 zgoraj.

Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo lahko vključuje tudi znesek stroškov v zvezi s sodnim postopkom, ki so vključeni v sodno poravnavo (glej člen 7).

3.1.3. Datum sodne poravnave

Če je bila sodna poravnava potrjena ali sklenjena na sodišču države članice, ki ni Romunija ali Bolgarija, je morala biti potrjena ali sklenjena 21. januarja 2005 ali pozneje. Če je bila sodna poravnava potrjena ali sklenjena na sodišču v Romuniji ali Bolgariji, je morala biti potrjena ali sklenjena 1. januarja 2007 ali pozneje.

3.2. Sodna poravnava je izvršljiva

Sodna poravnava, ki naj bi bila potrjena kot evropski nalog za izvršbo, mora biti izvršljiva.

3.3. Delni evropski nalog za izvršbo

Če samo deli sodne poravnave, ki naj bi bila potrjena, izpolnjujejo zahteve za potrditev, kot so določene zgoraj, lahko sodišče izda potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo le za te dele (glej člen 8).

4. Možna pravna sredstva / obramba za stranke

4.1. Kaj lahko stori tožnik, če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen ali če vsebuje napako

4.1.1. Če je evropski nalog za izvršbo zavrnjen

Tožnik ima dve možnosti:

- bodisi, da se pritoži na zavrnitev izdaje evropskega naloga za izvršbo, če takšna možnost obstaja po nacionalni zakonodaji;
- bodisi, da si prizadeva za izvršitev sodne poravnave v drugi državi članici po postopku exequatur iz Uredbe 44/2001.

4.1.2. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodno poravnavo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko tožnik obrne na sodišče, ki je izdalo potrdilo, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Tožnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2. Kaj lahko stori dolžnik, če je izdan evropski nalog za izvršbo

Načeloma pritožba proti izdaji potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ni možna (glej člen 10(4)).

Vendar obstajajo naslednje možnosti v državi članici izvora ali v državi članici izvršitve:

4.2.1. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvora

V državi članici, kjer je bila sklenjena ali potrjena sodna poravnava, lahko dolžnik stori naslednje:

4.2.1.1. Če evropski nalog za izvršbo vsebuje napako

Če obstaja neskladje med sodno poravnavo in potrdilom o evropskem nalogu za izvršbo zaradi vsebinske napake, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je potrdilo sodno poravnavo ali na katerem je bila sklenjena sodna poravnava, z zahtevo za popravek potrdila (glej člen 10(1)(a)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen popravek ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem

je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.2. Če je bil evropski nalog za izvršbo očitno napačno odobren

Če je bil evropski nalog za izvršbo odobren v nasprotju z zahtevami, določenimi v Uredbi, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je potrdilo sodno poravnavo ali na katerem je bila sklenjena sodna poravnava, z zahtevo za umik evropskega naloga za izvršbo (glej člen 10(1)(b)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge VI. Postopek za takšen umik ureja nacionalna zakonodaja. Informacije o nacionalni zakonodaji v državah članicah v zvezi s tem je mogoče dobiti v Evropskem pravosodnem atlasu na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_sl.pdf.

4.2.1.3. Če sodna poravnava ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena

Če sodna poravnava ni več izvršljiva ali je njena izvršljivost odložena ali omejena po pravu države članice, kjer je bila potrjena ali sklenjena, se lahko dolžnik obrne na sodišče, ki je potrdilo sodno poravnavo ali na katerem je bila sklenjena sodna poravnava, za potrdilo o neizvršljivosti ali omejitvi izvršljivosti (glej člen 6(2)). Dolžnik lahko uporabi standardni obrazec iz Priloge IV.

4.2.1.4. Pritožba zoper sodno poravnavo

Dolžnik lahko vloži pravno sredstvo zoper sodno poravnavo v skladu z nacionalnim procesnim pravom držav članic.

Če pravno sredstvo ni uspešno in je sodba v zvezi s pravnim sredstvom izvršljiva, lahko tožnik pridobi nadomestno potrdilo z uporabo standardnega obrazca iz Priloge V (glej člen 6(3)).

4.2.2. Kaj lahko stori dolžnik v državi članici izvršitve

Dolžnik lahko stori naslednje v državi članici izvršitve:[18]

4.2.2.1. Prekinitev ali omejitev izvršitve

Dolžnik lahko zahteva prekinitev ali omejitev izvršitve sodne poravnave v naslednjih okoliščinah (glej člen 23):

- dolžnik je vložil pravno sredstvo zoper sodno poravnavo, potrjeno kot evropski nalog za izvršbo, ali
- dolžnik je zahteval popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo v skladu s členom 10.

V takih primerih lahko pristojno sodišče ali organ v državi članici izvršitve:

- omeji postopek izvršitve na zaščitne ukrepe ali
- pogojuje izvršitev s predložitvijo varščine, kot jo samo določi, ali
- pod izjemnimi pogoji prekine postopek izvršitve.

[18] Treba je poudariti, da člen 24(3) ne izvzema uporabe člena 21(2) v smislu izvršitve sodnih poravnav.

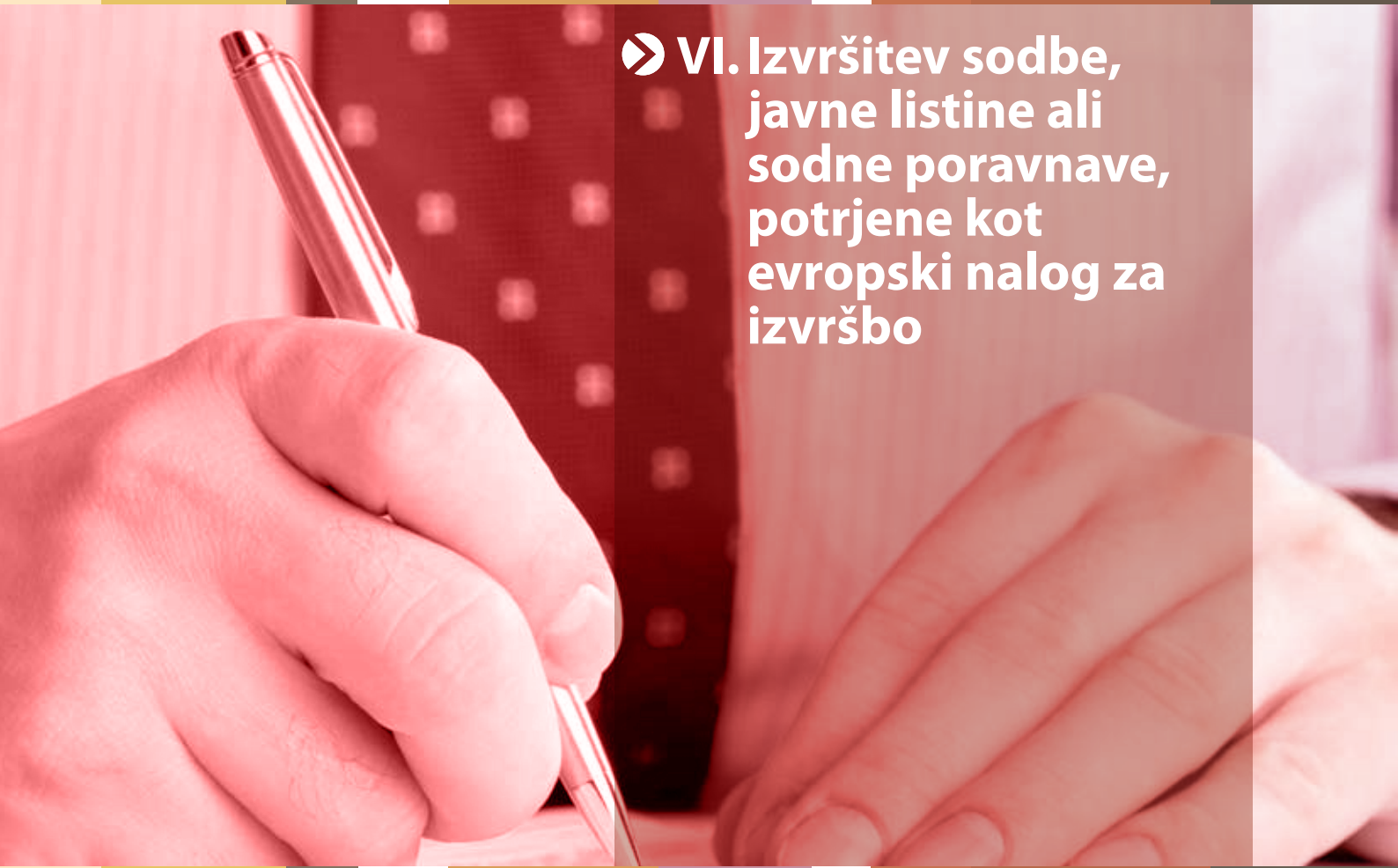

VI. Izvršitev sodbe, javne listine ali sodne poravnave, potrjene kot evropski nalog za izvršbo

Potem ko tožnik pridobi sodbo, javno listino ali sodno poravnavo, ki je potrjena kot evropski nalog za izvršbo, lahko zahteva izvršitev v državi članici izvršitve, ne da bi mu bilo treba pridobiti potrdilo o izvršljivosti v tej državi. Sodba, sodna poravnava ali javna listina, potrjena kot evropski nalog za izvršbo, se obravnava, kot da bi bila izdana v državi članici izvršitve, in se izvrši na enak način kot „nacionalna" sodba, sodna poravnava ali javna listina.

Postopek za izvršitev je določen v nacionalni zakonodaji države članice izvršitve brez poseganja v naslednje:

1. Pristojno sodišče ali organ

Tožnik mora zahtevati izvršitev sodbe, javne listine ali sodne poravnave, ki je potrjena kot evropski nalog za izvršbo, pri pristojnem sodišču ali organu v državi članici izvršitve. Seznam pristojnih sodišč in organov je mogoče najti na spletni strani Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah (glej http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_sl.htm).

2. Dokumenti, ki jih mora predložiti tožnik

Da bi tožnik lahko zahteval izvršitev sodbe, javne listine ali sodne poravnave, ki je potrjena kot evropski nalog za izvršbo, v drugi državi članici, mora predložiti naslednje dokumente (glej člen 20):

- izvod sodbe, javne listine ali sodne poravnave, ki izpolnjuje pogoje, potrebne za dokaz njene pristnosti, in
- izvod potrdila o evropskem nalogu za izvršbo, ki izpolnjuje pogoje, potrebne za dokaz njegove pristnosti, in
- po potrebi prepis potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ali njegov prevod v uradni jezik države članice izvršitve, ali, če obstaja več uradnih jezikov v tej državi članici, v uradni jezik ali v enega od uradnih jezikov sodnega postopka kraja, kjer se zahteva izvršitev, v skladu z zakonodajo te države članice, ali v drugi jezik, ki ga je država članica izvršitve označila za sprejemljivega. Prevod mora v eni izmed držav članic overiti za to pooblaščena oseba.

Seznam jezikov, ki so sprejemljivi v državah članicah za izdajo potrdila, je mogoče najti v Evropskem pravosodnem atlasu (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sl.htm).

3. Izvršilni organi

Izvršilni organi morajo preveriti, ali je tožnik predložil potrebne dokumente za izvršitev (glej točko VI.2 zgoraj).

Če so predloženi potrebni dokumenti, se sodba, javna listina ali sodna poravnava, potrjena kot evropski nalog za izvršbo, izvrši pod enakimi pogoji kot sodba, javna listina ali sodna poravnava, izdana oziroma sklenjena v državi članici izvršitve. Zlasti:

- se ne sme vsebina ali potrdilo kot evropski nalog za izvršbo nikoli preverjati v državi članici izvršitve (glej člen 21(2));
- od tožnika se na podlagi tega, da je tuj državljan ali da nima stalnega bivališča ali bivališča v državi članici izvršitve, ne sme zahtevati nobene varščine, jamstva ali pologa, ne glede na to, kako se imenuje.

4. Omejitve izvršitve

Pristojni organi izvršitve:

- morajo na zahtevo dolžnika zavrniti izvršitev sodbe, potrjene kot evropski nalog za izvršbo, če je sodba nezdružljiva s prejšnjo sodbo, izdano v kateri koli državi članici ali tretji državi, pod pogoji iz točk II.5.2.2.1 ali III.4.2.2.1, kot je primerno;
- lahko prekinejo ali omejijo izvršitev sodbe, javne listine ali sodne poravnave, potrjene kot evropski nalog za izvršbo, če je dolžnik vložil pravno sredstvo zoper sodbo, javno listino ali sodno poravnavo ali zahteval popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo pod pogoji iz točk II.5.2.2.2, III.4.2.2.2, IV.4.2.2.1 ali V.4.2.2.1, kot je primerno.

Brez poseganja v zgoraj navedeno se še naprej uporabljajo razlogi za zavrnitev ali zadržanje izvršitve po nacionalni zakonodaji. Na primer: dolžnik lahko nasprotuje izvršitvi na podlagi tega, da je bil dolg že plačan.

Priloga 1: Matrica odločanja za sodišče

1. Ali se zahteva za evropski nalog za izvršbo (European Enforcement Order – EEO) nanaša na izvršljivo sodbo, izdano 21. januarja 2005 ali pozneje (za RO, BO: 1. januarja 2007)?

DA

NE

zavrne izdajo EEO, ker je datum sodbe pred začetkom veljavnosti Uredbe.

2. Ali se zahteva nanaša na civilno in gospodarsko zadevo?

DA

NE

zavrne izdajo EEO, ker je sodba zunaj vsebinskega področja uporabe Uredbe.

3. Ali se sodba nanaša na nesporni zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo?

DA

NE

zavrne izdajo EEO, ker se zahteva ne nanaša na nesporni zahtevek.

4. Ali sodba spoštuje pravila o pristojnosti, kakor so določena v Oddelkih 3 in 6 Poglavja II Uredbe (ES) št. 44/2001?

DA

NE

zavrne izdajo EEO zaradi kršitve pravil o pristojnosti.

5. Ali se zahteva nanaša na sodbo, kjer se dolžnik ni izrecno strinjal z zahtevkom (npr. zamudna sodba, plačilni nalog)?

DA

toženec se ni izrecno strinjal.

NE

toženec se je izrecno strinjal: izda EEO.

6. Ali se zahtevek nanaša na pogodbo, ki jo je sklenil potrošnik in je potrošnik dolžnik??

DA

NE

7. Ali je imel dolžnik v času, ko se je začel postopek, stalno prebivališče v državi članici izvora?

DA

NE

zavrne izdajo EEO, ker se lahko sodba proti potrošniku potrdi kot EEO samo, če je izdana v državi članici, kjer ima potrošnik stalno prebivališče.

8. Ali je bila listina o začetku postopka ali kateri koli sodni poziv na sodno obravnavo vročen dolžniku v skladu s členom 13 ali 14 Uredbe?

DA

NE

obvesti tožnika, da se pomanjkljiva vročitev lahko popravi (člen 18).

9. Ali je bil dolžnik pravilno obveščen o imenih in naslovih strank, znesku zahtevka, obrestih, razlogih za zahtevek in postopkovnih korakih, ki so potrebni za ugovarjanje zahtevku?

DA

NE

obvesti tožnika, da se pomanjkljive informacije lahko popravi (člen 18).

10. Ali država članica izvora priznava dolžniku pravico, da vloži pravno sredstvo zoper sodbo v okoliščinah, opisanih v členu 19 Uredbe?

DA

izda EEO.

NE

zavrne izdajo EEO, ker nacionalna zakonodaja ni v skladu z minimalnimi standardi Uredbe.

Priloga 2: Pregled postopka EEO

1. Upnik se obrne

- na sodišče izvora
- za potrditev sodbe o nespornem zahtevku,
- sodne poravnave ali javne listine kot EEO

2. Sodišče izda potrdilo o EEO

- na standardnem obrazcu (Priloga I)
- če so izpolnjeni pogoji iz Uredbe

3. Upnik predloži pristojnim organom izvršitve v DČ izvršitve:

- izvod sodbe, sodne poravnave ali javne listine
- izvod potrdila o EEO in
- po potrebi prepis potrdila o EEO ali njegov prevod

4. Pristojni organi izvršitve v DČ izvršitve

- izvršijo EEO pod enakimi pogoji kot sodbo DČ izvršitve

Fotografije
str.6: Jokerproduction | Dreamstime.com
str.12: Evgeniy_p | Dreamstime.com
str.22: Kmitu | Dreamstime.com
str.32: Johneubanks | Dreamstime.com
str.38: Szpytma | Dreamstime.com
str.44: Absolut_photos | Dreamstime.com

Praktični vodnik Za uporabo Uredbe o evropskem nalogu za izvršbo

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov, UL L 143, 30.4.2004, str. 15

Ta dokument so pripravile službe Komisije po posvetovanju z Evropsko pravosodno mrežo v civilnih in gospodarskih zadevah (http://ec.europa.eu.int/civiljustice)

Vsebina tega vodnika ne posega v pravno razlago Uredbe št. 805/2004 s strani Sodišča.

© Evropske skupnosti, 2008
Razmnoževanje besedila je dovoljeno ob navedbi vira.
Natisnjeno v Belgiji, november 2008
Tiskano na belem papirju, ki ne vsebuje klora

Kontaktni naslov
Evropska komisija
Generalni direktorat za pravosodje,
svobodo in varnost
Evropska pravosodna mreža
v civilnih in gospodarskih zadevah
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

http://ec.europa.eu/civiljustice/